

Predmet C-607/21**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

30. rujna 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Conseil d'État (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

14. rujna 2021.

Tužitelj:

XXX

Tuženik:

État belge (Belgijska Država)

1. Predmet i podaci o sporu:

- 1 Tužitelj, marokanski državljanin, ušao je 25. srpnja 2011. na belgijsko državno područje.
- 2 Podnio je 21. rujna 2011. zahtjev za boravak kao izravni srodnik belgijskog državljanina u uzlaznoj liniji (svojeg sina).
- 3 Njegov je zahtjev odbijen 21. listopada 2011. uz obrazloženje da se zakonom više ne odobrava spajanje obitelji izravnim srođnicima belgijskih državljanina u uzlaznoj liniji.
- 4 Tužitelj je 26. lipnja 2015. podnio novi zahtjev za boravak kao član obitelji građanina Europske unije, odnosno N. E. K., nizozemske državljanke, koja je dala izjavu da živi s tužiteljevim sinom, koju je matičar u Anderlechtu (Belgija) zaprimio 11. veljače 2005.
- 5 Njegov je zahtjev odbijen 28. rujna 2015.

- 6 Conseil du contentieux des étrangers (Vijeće za sporove u vezi sa strancima, Belgija) odbio je 14. travnja 2016. njegovu tužbu.
- 7 Tužitelj je 9. studenoga 2017. podnio novi zahtjev za boravak na temelju članka 40.bis loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Zakon od 15. prosinca 1980. o pristupu državnom području, boravku, nastanjenju i udaljavanju stranaca) kao član obitelji građanina Europske unije, odnosno N. E. K.
- 8 Njegov je zahtjev odbijen 2. svibnja 2018., među ostalim, uz obrazloženje da su dokumenti podneseni kao dokaz njegove teške materijalne situacije (osobito marokanski obrazac s informacijama poreznog inspektora i marokanska potvrda o teškoj materijalnoj situaciji iz 2011.) te kao dokaz financijske pomoći koju je primao od kućanstva (koje čine njegov sin i N. E. K.) za koje navodi da mu se želi pridružiti (dokazi o slanju novca iz 2010. i 2011.) prestari da se utvrdi njegovo uzdržavanje u zemlji podrijetla prije nego što je podnio zahtjev za spajanje obitelji. Usto, iz računâ za kupovinu, potvrde o prodaji, obavijesti o dospijeću računa i potvrde o putnom osiguranju društva Maroc Assistance Internationale ni po čemu se ne može utvrditi da je te troškove platilo kućanstvo za koje navodi da mu se želi pridružiti.
- 9 Conseil du contentieux des étrangers (Vijeće za sporove u vezi sa strancima) presudom od 30. kolovoza 2019. odbio je tužbu koju je podnio tužitelj. Najprije je podsjetio na to da je Sud u presudi od 9. siječnja 2007., Jia (C-1/05, EU:C:2007:1), u pogledu Direktive Vijeća 73/148/EEZ od 21. svibnja 1973. o ukidanju ograničenja kretanja i boravka u Zajednici za državljane država članica u vezi s poslovnim nastanom i pružanjem usluga, odlučio „[...] da se ‚uzdržavanik‘ odnosi na osobu koja kao član obitelji građanina Zajednice nastanjenog u drugoj državi članici u smislu članka 43. UEZ-a, treba materijalnu potporu tog građanina ili njegova bračnog druga kako bi ispunio vlastite osnovne potrebe u državi podrijetla ili u državi iz koje taj član obitelji dolazi u trenutku podnošenja zahtjeva da se pridruži navedenom građaninu”. Conseil du contentieux des étrangers (Vijeće za sporove u vezi sa strancima) stoga je u ovom slučaju odlučio da uvjet za status ‚uzdržavanika‘, koji se zahtijeva u članku 40.bis Zakona od 15. prosinca 1980. o pristupu državnom području, boravku, nastanjenju i udaljavanju stranaca, s obzirom na prethodno navedenu presudu, treba shvatiti na način da se odnosi na činjenicu da je podnositelj zahtjeva bio uzdržavan u zemlji podrijetla prije dolaska u Belgiju. Iz toga također slijedi da, kako bi se podnositelja zahtjeva moglo smatrati uzdržavanikom člana obitelji za kojeg izjavljuje da mu se želi pridružiti, nije dovoljno da taj član obitelji raspolaže dostatnim sredstvima ili da stanuje s njim, nego je potrebno i da podnositelj zahtjeva utvrdi da mu je materijalna potpora sponzora bila potrebna u trenutku podnošenja zahtjeva.
- 10 Tužbom od 3. listopada 2019. tužitelj je od Conseila d'État (Državno vijeće, Belgija) zatražio ukidanje navedene odluke.

2. Predmetne odredbe:

A. Pravo Unije

Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ

11 Člankom 2. određuje se:

„Definicije

Za potrebe ove Direktive:

[...]

2. „član obitelji” znači:

(a) bračni drug;

(b) partner s kojim je građanin Unije sklopio registrirano partnerstvo na temelju zakonodavstva države članice, ako je zakonodavstvom države članice domaćina registrirano partnerstvo izjednačeno s brakom, i u skladu s uvjetima utvrđenima u relevantnom zakonodavstvu države članice domaćina;

(c) [...]

(d) izravni srodnici u uzlaznoj liniji koji su uzdržavanci, kao i oni bračnoga druga ili partnera u smislu točke (b) ovog članka; [...]”

B. Belgijsko pravo

Zakon od 15. prosinca 1980. o pristupu državnom području, boravku, nastanjenju i udaljavanju stranaca

12 Člankom 40.bis određuje se:

„[...]

Stavak 2. Članovi obitelji građanina Unije su:

[...]

4° izravni srodnici u uzlaznoj liniji i izravni srodnici u uzlaznoj liniji njegova bračnog druga ili partnera određenog u stavku 1° ili 2°, koji su njihovi uzdržavanici, koji ih prate ili im se pridružuju; [...]"

3. Stajališta stranaka:

A. *Tužitelj*

- 13 Tužitelj navodi da je Sud pojasnio pojam „uzdržavanik” u više presuda. Taj pojam zahtijeva stvarnu ovisnost koju obilježava činjenica da materijalnu potporu članu obitelji osigurava građanin Unije koji se koristio slobodom kretanja ili njegov bračni drug. Osim toga, potreba za materijalnom potporom treba postojati u državi podrijetla ili u državi iz koje dolazi izravni srodnik u uzlaznoj liniji u trenutku podnošenja zahtjeva za pridruživanje građaninu Unije. Ta sudska praksa donesena je u kontekstu u kojem se zahtjev za boravak podnosi praktički istodobno kada se odlazi iz zemlje podrijetla. U ovom slučaju tužitelj podsjeća na to da je on napustio svoju zemlju podrijetla 2011. te je nekoliko dana poslije podnio svoj prvi zahtjev za boravak na temelju svojeg svojstva izravnog srodnika belgijskog državljanina u uzlaznoj liniji. Poslije toga je 2015. i 2017. podnosio druge zahtjeve. Tužitelj tvrdi da, kako bi pravo na slobodno kretanje imalo koristan učinak i s obzirom na to da stanje ovisnosti treba ocijeniti u državi iz koje dolazi, valja uzeti u obzir dokaze koji se odnose na materijalnu ovisnost u državi podrijetla u trenutku podnošenja zahtjeva, a da protek vremena ne može izmijeniti status tog dokaza. Smatra da se pobijanom presudom u kojoj se odlučuje suprotno povređuje članak 40.bis stavak 2. podstavak 4° Zakona od 15. prosinca 1980. te osobito članak 2. stavak 2. točka (d) Direktive 2004/38 i da valja barem uputiti Sudu prethodna pitanja.

B. *Tuženik*

- 14 Tuženik smatra da nije dopušten tužbeni razlog koji se temelji na povredi Direktive 2004/38 i u kojem tužitelj poziva Conseil d'État (Državno vijeće) da provede činjeničnu ocjenu dokazne snage podnesenih dokumenata. Tuženik zaključuje da predložena prethodna pitanja nisu korisna za rješavanje spora.

4. Ocjena Conseil d'État (Državno vijeće)

- 15 Conseil du contentieux des étrangers (Vijeće za sporove u vezi sa strancima) odbio je tužiteljevu tužbu uz obrazloženje da u skladu sa sudskom praksom Suda pojam „uzdržavanik” treba ispitati s obzirom na situaciju koja je postojala u zemlji podrijetla u trenutku podnošenja zahtjeva za boravak i da se dokumenti koje je tužitelj podnio odnose na njegovu situaciju iz 2011., a ne na situaciju iz 2017., kad je podnio zahtjev o kojem je trenutačno riječ.
- 16 U presudi od 12. prosinca 2019., *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal* (Spajanje obitelji – sestra izbjeglice), C-519/18, EU:C:2019:1070, donesenoj u pogledu

Direktive Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji, ali u kojoj se izričito upućuje na tumačenje utvrđeno za „uvjet prema kojem je član obitelji u okviru Direktive 2004/38/EZ [...] ovisan o sponzoru”, Sud je naveo:

„47 [...] svojstvo da je član obitelji ‚[ovisan]’ o građaninu Unije koji je nositelj prava boravka pretpostavlja utvrđenje postojanja situacije stvarne ovisnosti. Ta ovisnost proizlazi iz činjenične situacije koju obilježava okolnost da materijalnu potporu članu obitelji osigurava nositelj prava boravka (presude od 19. listopada 2004., Zhu i Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, t. 43., od 8. studenoga 2012., Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, t. 55., od 16. siječnja 2014., Reyes, C-423/12, EU:C:2014:16, t. 20. i 21. i od 13. rujna 2016., Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, t. 50.).

48 Kako bi se utvrdilo postojanje takve ovisnosti, država članica domaćina mora procijeniti je li, uzimajući u obzir njegove ekonomske i socijalne uvjete, član obitelji nesposoban skrbiti se za svoje osnovne potrebe. Potreba za materijalnom potporom mora postojati u državi podrijetla ili u državi iz koje dolazi član obitelji u trenutku kada zahtijeva da se pridruži građaninu Unije (vidjeti u tom smislu presude od 9. siječnja 2007., Jia, C-1/05, EU:C:2007:1, t. 37. i od 16. siječnja 2014., Reyes, C-423/12, EU:C:2014:16, t. 22. i 30.).”

- 17 Conseil d’État (Državno vijeće) smatra da se, u situaciji kada stranac koji želi ostvariti pravo na spajanje obitelji već dugi niz godina boravi na državnom području na kojem je nastanjen građanin Unije kojem se želi pridružiti i za to nastoji dobiti odobrenje, a već je, kao u ovom slučaju, bezuspješno podnosio zahtjeve za spajanje obitelji, na temelju tumačenja Suda ipak ne može utvrditi treba li zahtjev uzdržavanja ocijeniti s obzirom na situaciju koja je bila aktualna mnogo prije podnošenja zahtjeva ili ga nužno treba ocijeniti s obzirom na postojeću situaciju u trenutku podnošenja navedenog zahtjeva.

5. Prethodna pitanja:

- 18 Sudu Europske unije upućuju se sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li u okviru ispitivanja pojma uzdržavanika u smislu članka 2. stavka 2. točke (d) Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ, uzeti u obzir situaciju podnositelja zahtjeva koji se već nalazi na državnom području države u kojoj je nastanjen sponzor?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li utvrditi razliku između postupanja prema podnositelju zahtjeva koji je zakonito na državnom području te države i onom prema podnositelju zahtjeva koji je ondje nezakonito?

3. Treba li članak 2. stavak 2. točku (d) Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ, tumačiti na način da se, kako bi se izravnog srodnika u uzlaznoj liniji smatralo uzdržavanikom i kako bi stoga bio obuhvaćen definicijom pojma 'član obitelji' iz te odredbe, izravni srodnik u uzlaznoj liniji [može] poz[vati] na situaciju stvarne materijalne ovisnosti u zemlji podrijetla, utvrđenu dokumentima koji su ipak izdani mnogo godina prije trenutka podnošenja zahtjeva za boravišnu iskaznicu u svojstvu člana obitelji građanina Unije, s obzirom na to da se odlazak iz zemlje podrijetla i podnošenje zahtjeva za boravišnu iskaznicu u državi članici domaćinu nisu dogodili istodobno?

4. U slučaju niječnog odgovora na treće pitanje, na temelju kojih se kriterija može ocijeniti situacija materijalne ovisnosti podnositelja zahtjeva koji se, u svojstvu srodnika u uzlaznoj liniji, želi moći pridružiti građaninu Unije ili njegovoj partnerici, a da nije mogao ishoditi boravišnu dozvolu na temelju zahtjeva podnesenog netom nakon odlaska iz zemlje podrijetla?"